

שבת
שלום

פרשת ראה

” כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן אליך אות או מופת ובא האות והמופת אשר דיבר אליך..לא תשמע אל הנביא ההוא או אל חולם החלום ההוא כי מנסה ה' אלוקיכם אתכם..” (דברים י"ג, ב'- ד').

את הנביא שקם ב 'קרבך' - יצרת במו ידיך מתוך חולשה, פיתחת בו תלות וייחסת לו בעיוורונך אותות ומופתים.

בתוכך הוא נוצר ומתוכך עליך לבערו : ”..ובערת הרע מקרבך” (ו').
(עיון בפרשת השבוע)

”מברכין החודש ר"ח אלול ביום ג' וד' ואין אומרים אב הרחמים והזכרת נשמות. המולד ליל ד' שעה 10 עם 2 דקות ו1 חלק. ולשעון ארץ ישראל : 9.12. ב' דר"ח יום ד'- מתחילין לתקוע בשופר, ואומרים לדוד ה' אורי וישעי. ” (לוח א"י הרב טוקצינסקי)

שעור פרשת השבוע: כנרת סמואל

ימי החול		שבת	
5.08	זמן תפילין /טלית	19.17	הדלקת נרות
9.23	סוף זמן ק"ש	19.25	מנחה א' 14.00 ב' 19.25
19.32←19.35	שקיעה		ערבית
13.15	מנחה א' (בחד"א)	6.45	שחרית א'
		8.30	שחרית ב'
19.20	מנחה וערבית	11.30	קידוש
19.53	צאת הכוכבים	17.40	מנחה 13.30
20.10	ערבית	17.10	לימוד 'דור לדור'
		18.00	שיעור הרב ארי
8.00	שחרית נוער	20.12	צאת השבת

פרשת ראה

בהמשך לפרשת עקב, שם מציג משה את הסכנה של עזיבת ה' בעקבות הטוב הרב המושפע מארץ ישראל, תוך שימוש במילים החריפות "השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך לבלתי שמר מצותיו..." (דברים ח, יא) ממשיך משה להזהיר את העם על הסכנות החיצוניות האורבות לאמונתם בארץ החדשה שאליה הם נכנסים. משה מתייחס להשפעה הגדולה של עבודת האלילים המקומית, ואי אפשר שלא לשים לב לדמיון. "השמר לך פן תנקש אחריהם אחרי השמדם מפניך ופן תדרוש לאלהיהם..." (שם יב, ל)

משה מודע לתרבות הפגאנית הרווחת בארץ כנען ויודע שחממת ענני-הכבוד תציב קשיים ופיתויים לעם ישראל, בעבודת ה'. התנהגות זו, של נער מתפכח הניצב לראשונה מול אתגר אמוני, מחייבת את משה לדבר אל העם כבוגרים ללא האפשרות לומר "עושים ככה כי ה' ציווה". משה חייב לשכנע אותם, כל אחד ואחת בפני עצמו, שזו הדרך הנכונה, ושאת החלטותיהם הם יצטרכו להחליט לבד מעתה והלאה.

הפסוק הפותח את הפרשה מבהיר נקודה זו. "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה" (שם יא, כו). ראה בלשון יחיד. משה פונה לכל העם אך בצורה אישית ומציב בפניו את יכולת הבחירה, כאומר: מהיום השליטה בחיך בידיך. מהיום כל אחד חושב לבד ומחליט לבד. המרחק הרב מהמשכן לא יאפשר לכם להתייעץ עם מנהיג הדור, ולכן את אורח חייכם תעצבו בכוחות עצמכם, תחליטו מה נכון ומה לא, ולכם תהיה הבחירה כיצד להתייחס לתמורות בהגות הדתית, שככל הנראה יתחוללו מעצמן עם השנים בדת ובתרבות. ה"ראה" הנוקב מצווה על כל אחד ואחת לפתוח את עיניהם כלפי דעות וגישות שיתקלו בהן במהלך החיים, לדרוש, לחקור ולשאול היטב.

משה גם יודע שהכניסה לארץ, ההתבססות בנחלה, ההשתקעות בחיי היום יום והמרחק מהמשכן- נקודת החיבור של העם - תיצור מגדרים וקהילות בעלות חשיבה שונה ותרבות שונה עם רצון להגדרה עצמית וייחודיות. מעכשיו זה לא רק דגל ומקום בחנייה סביב המשכן, זה גם הבדלי אופי תרבותי ואולי גם הלכתי. יושבי העמק חיים וחושבים אחרת מיושבי ההר ושניהם שונים מן החוף והמדבר. השאיפה לשוני ולהגדרה התלויה בנחלה, עלולה לשאוב רעיונות מהתרבות המקומית, ומהסגנון החקלאי שהשאיירו אחריהם יושבי הארץ, מהצורה האדריכלית של הבית, ואלי בטעות גם מדרך הקשר עם האל.

המהלך שמשה מוביל נועד להתמודד עם מכלול הבעיות המורכב שעלול להתהוות. משה מצווה על העם למחוק לחלוטין את עבודת האלילים וכלי הפולחן הפגאניים שיפגשו בדרכם השבטים בהיכנסם לארץ מיד עם הגיעם אל הנחלה המיועדת להם, כדי לא להשאיר רעיונות ל"נביא או חולם חלום" מקומי. (שיכול להיות אח או בן של כל אחד, בהקשר של הפסוקים הבאים מיד אחר כך). נביא זה, עלול לסחוף אחריו את האוכלוסייה המקומית בעזרת התשתית הקודמת שהם מכירים, על אף שמשה מבקש מהעם לשים לב לשינויים ברוח הדת ולחידושים התרבותיים, יש סיכוי סביר שלא ירגישו שמה שמנסה נביא השקר לחולל זו רפורמה מרחיקת לכת ולא עוד פנים חדשות לתורה.

מכאן נראה שלא לחינם בחרו חז"ל לקרוא ל"עיר הנדחת" בלשונה, למרות שמבחינה לשונית הייתה צריכה להקרא עיר המודחת, שהרי "יצאו אנשים בני-בליעל מקרבך וידיו את יושבי עירם לאמר, נלכה ונעבדה אלהים אחרים..." (שם יג, ד). תרבותה של העיר התרחקה מהתרבות שאותה מנסה משה להנחיל לעם ישראל, עד שקיבלה את השם "עיר הנדחת". זאת למרות שיתכן שהמרחק הגיאוגרפי קטן. חשוב להבין שגם במקרה של עיר הנידחת, התורה מדגישה ואומרת "ודרשת וחקרת ושאלת היטב" (שם טו), סוג של אנטייתזה לאנשי אותה עיר שכנראה לא חקרו ודרשו ושאלו אלא נסחפו אחרי דמגוג זה או אחר, עד שהגיעו למצב של נטישה מוחלטת של הדת.

לעניות דעתי משה מנסה לפתח בעם את יכולת הביורור הפנימית לא על ידי אורים ותומים, אלא ע"י הבנה מפוקחת של המציאות, זאת על מנת שיוכלו להתמודד בכוחות עצמם מול אתגרי האמונה שיגיעו, בידיעה שכשאדם מבין מה ניצב מולו, והאמת הפנימית שלו ברורה בליבו, אין סיכוי שיסור ממנה. שנזכה גם אנחנו לחיות באמת, ובאמונה.

ברקאי אפרתי

"קום קרא אל אלוהיך..."

ספיות

חודש אלול בפתח וכמדי שנה אנו מתחילים באמירת סליחות בנוסח הספרדים ועדות המזרח. הציבור מוזמן להגיע ביום חמישי בלילה, ג' לחודש אלול, לבית הכנסת של הנוער.

בשעה 00:00 נקיים לימוד לזכרו של חברנו היום אפשטיין ממויסדי המנין וממתפלליו הקבועים.

ב00:30 נתחיל באמירת הסליחות.

אסיבת ראש חודש אלול

חודש הרחמים והסליחות

המועד: יום ג', א' דר"ח (6.8.13)

בשעה 17:30 במועדון לחבר.

בתוכנית:

- זכרונות על סליחות בירושלים.
- ישיבת ההסדר "אהבת ישראל" והגרעין התורני בנתיבות. מפי הרב דוד אסולין.

הציבור מוזמן.

1. ותיקיט-ברוכיה ארן.

מי שומר צ'ינו?

בשני מקומות בתורה מצווה אותנו התורה על מצוות המזוזה. פעמיים ביום, בוקר וערב, אנו קוראים פסוקים אלו (דברים ו, ט; דברים יא, כ): 'וְכַתְּבֶתֶם עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ'. לפני שבועיים קראנו ציווי זה כחלק מפרשיית 'שמע ישראל', ובשבת שעברה קראנו אותו שוב כחלק מפרשיית 'והיה אם שמוע'. זו מצווה קלה ופשוטה לקיום, ואף שכרה כתוב בתורה במפורש (דברים יא, כא): 'לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאַבְרָהָם לְתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ'.

מה כתוב במזוזה?

לא עשרת הדברות, ואפילו לא ברכת הבית. שתי הפרשיות שהזכרנו לעיל 'שמע ישראל' ו'והיה אם שמוע' כתובות במזוזה. הפרשיות בהם מופיע הציווי לקבוע מזוזה בכל פתחינו.

מי חייב במצוות מזוזה?

מצוות מזוזה היא מצוות עשה אבל היא איננה תלויה בזמן, לכן נשים וגברים חייבים בה במידה שווה (שו"ע יו"ד סימן רצא, סעיף ג). אין כל מניעה שאישה תקבע מזוזה בפתח ביתה. כאשר עוברים לבית חדש וקובעים מזוזה בפתחי החדרים יש לקבוע מזוזה בפתח הבית בברכה ומייד לאחר מכן לקבוע את שאר המזוזות בבית (אין צורך לברך על קביעתן אם קובעים אותן מייד אחרי המזוזה בפתח, שו"ע יו"ד סימן רפט, סעיף א). ראוי ונאה שכל נער ונערה שהגיעו למצוות יקבעו את המזוזה בפתח חדרם.

האם המזוזה נועדה לשמור עלינו?

אנו מניחים מזוזות בפתחי בתינו מכיוון שכך נצטוונו, כאמור, ולא למטרת שמירה או סגולה כל שהיא. המזוזה איננה קמיע אלא מצווה. הפרשיות הכתובות במזוזה כוללות את יסודות האמונה היהודית: אמונה בא-ל אחד, מצוות אהבת ה', שכר ועונש. תכלית המצווה היא שאדם ייזכר ביסודות אלו באופן תדיר כאשר הוא נכנס ויוצא מביתו (ראו רמב"ם הלכות תפילין ומזוזה פרק ה, הלכה ד). האמונה והכוונה בקיום התוכן הכתוב במזוזה הם אלו שמביאים לאדם שמירה ואריכות ימים על ידי הקב"ה ('לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם'. ט"ז יו"ד סימן רפה ס"ק א).

האם צריך לנשק את המזוזה?

אין חיוב לנשק מזוזות. הרמ"א מביא בשם המהרי"ל מנהג להניח יד על המזוזה בכניסה וביציאה מן הבית ולומר הפסוק (תהלים קכא, ח): 'ה' יִשְׁמַר צְאֹתְךָ וּבֹאֲךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם', כדי שישים אל ליבו את העניינים שכתובים במזוזה. החיד"א כותב בשם האר"י לנשק את המזוזה עם 'אצבעו הנקרא אמה... ויתפלל לה' שישמרנו' (ברכי יוסף יו"ד סימן רפה, סעיף ב).

כל כמה זמן יש לבדוק את המזוזה?

המזוזות שבביתנו בדרך כלל עטופות בניילון ומונחות בתוך נרתיק, אך הן עלולות להינזק מחוסר מים (במיוחד מזוזות שנמצאות מחוץ לבית) או מבלאי טבעי. השולחן ערוך (יו"ד סימן רצא, סעיף א) פוסק על פי דברי הברייתא במסכת יומא שכל יחיד מחוייב לבדוק את המזוזות בביתו **פעמיים בשבע שנים**, כלומר, כל שלוש-ארבע שנים.

איך אדע מתי בדקתי את המזוזה בפעם האחרונה?

ראשית, האחריות מוטלת על כל אחד ואחת. גם אצל חברינו אליהוא שנון יש רישום מסודר ומתוארך של הבתים שמזוזותיהם נבדקו על ידו. ניתן ורצוי לפנות אליו ולהתעדכן.*

האם צריך לברך שוב כשהמזוזות חוזרות מבדיקה?

מזוזות שחזרו מבדיקה אצל סופר סת"ם ונמצאו כשרות (וקל וחומר אם קובע מזוזות חדשות כי הישנות נפסלו) יש לקבוע אותן **ולברך לפני החיבור**: 'אשר קדשנו במצוותיו וציוונו לקבוע מזוזה' (שו"ע יו"ד סימן רפט, סעיף א; שו"ת יחוה דעת חלק ג, סימן פ).

*השנה תור בעלי שם משפחה המתחיל באותיות ד' – כ', אך כל מי שחש שהגיע הזמן – מוזמן לשאול (אלהוא)

ביום חמישי שעבר - יצאו עובדי הגד"ש ל 'טיול גיבוש', באזור גוש עציון. בצומת הגוש פגשו את המדריך וכמו במקרים דומים אחרים, תוך זמן קצר נחשף הקשר שלו לסעד – סבתו, אלישבע, היא אחותו של משה בן צבי.. היום החל בסיור במבצרו - קברו של הורדוס ה 'הרודיון', המשיך ביקב 'לביא' המייצר ליקרים איכותיים לייצוא, שם התכבדו העובדים המסורים בטעימות, ומשם המשיכו לתצפית בישוב אלעזר, תצפית המכונה "תצפית האלף", משום שהיא שוכנת בגובה 1000 מ' מעל פני הים. למרות הראות המוגבלת, התעקשו המטיילים לראות את סעד... משם התקדמו בדרך עפר קדומה המכונה "דרך האבות", השוכנת למרגלות המערביים של ישובי הגוש. דרך זו המיועדת בחלקה לרכבי שטח, בחנה היטב את רכבי הענף בירידה למספר מעיינות באזור וטבילה באחד מהם. הטיול הסתיים בכפר עציון בצפייה בחזיון אור קולי וארוחה דשנה לה זכתה החבורה לאחר משא ומתן מפולפל ונוקשה עם מפעילי המקום... בתום הארוחה, ניצל מנהל הענף - דובי גינזברג את המעמד, ונתן סקירה קצרה ואופטימית, על תוצאות אסיף הגזר, תפוחי האדמה וקציר החיטה של שנה זו. מדווח כתבנו לענייני 'דיבוק חברים בגד"ש ומחוצה לו' - חיים לנדסמן, המסכם שהיה זה יום מוצלח, מהנה ומנוצל כהלכתו.

ביום זה הסתיימה 'קייטנת הנכדים' המסורתית למסיימי כיתות ו' - המיועדת לנכדי החברים בסעד ומחוצה לה. בקייטנה המושקעת זכו הילדים ל: סנפלינג בהרי הנגב עם הזריחה. נסיעה מאתגרת בגייפים במדבר. טיול אופניים לבארות יצחק. קומזיץ וי. אי. פי. מחוזק בפויקה איכותי וכל זאת בזכותם של המדריכים המסורים. את השיא למשפחה שברו בני משפחת הרצל ולהם 4 נכדים! שהשתתפו בו זמנית בקייטנה - מדווח אחד מראשי המשפחה, איש רב פעלים ואקונום לשעבר. תודה לשלומית שלומי ולמרב לוי על שטרחו והעבירו באישון לילה 'על שפת ים כינרת' את הדיווח המפורט בהמשך.

בשבת - העביר עודד פרידמן שיעור פרשת שבוע ושזר בו מילות פרידה וסיכום. השיעור עסק בתכלית האדם בעולמנו והמקומות האפשריים בהם חשוב לו למקם עצמו. עודד העלה את הסתייגותו מעצם ההסתפקות בישיבה "איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו" המסמלת הצלחה והגעה אל המנוחה והנחלה, בה התהדרנו אף אנו בנאומי 'חג המשק' האחרון. תחת זאת הציע את התנועה האינסופית על הציר הנע בין ריצה ללמידה ודבקות המובילה להיבדלות ופיתוח העצמי, לבין ריצה לחסד, משפט ונתינה המובילה להתערות בקהל ולהגשמה חברתית. ובקוד של למדנים - "רצוא ושוב". אחר הצהריים באו חברי הקהילה להיפרד מחן ועודד על הדשא שליד ביתם ולאחל להם הרבה הצלחה בדרכם החדשה.

בשיעורו של ד"ר שמואל פאוסט עורך במקור ראשון, אשר הוצג בטעות כ 'עורך לשעבר' דווקא בזמן רגיש בו חרב הקיצוצים בעיתון הוצאה מנדנה.. קיבלנו זווית חדשה מטעמם של חז"ל בנושא עבריינים וצדיקים. באגדות שבחר, מוצגות דמויות מתחתית החברה, השקועות עמוק עד צוואר בעיסוקים ובמעשים שהכבוד וההערכה מהם והלאה ואף למטה מכך, וזכות לעמוד במקום שרגל צדיק לא דרכה בו. דווקא הם - הנאמנים לעצמם ולמצפונם בדרכם הייחודית, זוכים להישגים רוחניים הנמצאים מחוץ לתחומם של שאר ההולכים ב 'דרך הישר' ..

ביום ראשון - החלה 'קייטנת אילן' את פעילותה. האווירה התוססת, הפנים המחייכות וקול מצהלות הקייטנים - הגיעו לכל פינה בקיבוץ. נמתין בסבלנות לדיווח מקיף בשבוע הבא..

ביום שני - הכניסו עדיאל ודיקלה גינזברג את בנם בבריתו של אברהם אבינו. מזל טוב ל 'שושלת גינזברג' בני כל הדורות: החל - מגאולה וליפא, דרך - רחלינקה ובני, המשך - בהורים המאושרים ועד - לרך הנולד ששמו בישראל: עודד - יהודה.

ביום זה נפרש ונשתל מחדש הדשא בין הבתים שבסביבת משפחת בן עמי ורחל צור - לאחר 4 שנות המתנה, עוד מתקופת הבנייה של הממ"דים. "שוב ירוק לנו בעיניים! תודה רבה לעופר ולגננים על המאמץ שהושקע בפרויקט, ולנו כיף לצאת מהבית ולראות ירוק בעיניים" - דיווחה מוסרת הידיעה בעיניים נוצצות מהתרגשות.

ביום רביעי - חגגו ילדיו של בצלאל אילן יום הולדת שמונים לאביהם במועדון לחבר. בצלאל תרם רבות לקיבוצנו בעזרת כישירוניתיו - הן בחקלאות והן בספורט וזכה לכבוד מאת חבריו שהפתיעו אותו לקראת סוף הערב תוך שירת שיר הגרעין הידוע. יישר כח לאבנר, לאה וסמדר שבחרו את המקום הנכון- בזמן הנכון. בערב נישאו דור ברנע עם בחירת לבו מוריה לבית הראל, בעין צורים. "ריקודי השמחה הסוערים של תלמידי הישיבה ורבים הצעיר סחפו את החוגגים" - מדווח הסב הנרגש. מזל טוב לזוג הטרי והרבה הצלחה בהמשך!

יורט קימלמן

eljk akenn

הנהלה ציבורית לקיטרינג : כפי שהחלטנו באסיפה, אנחנו מתעתדים לבחור הנהלה ציבורית לענף המזון, חלק מחברי ההנהלה יהיו בעלי תפקידים הקשורים לענף, ואליהם יתוספו שני נציגי ציבור. כזכור התפקיד העיקרי של ההנהלה הציבורית הוא לדאוג לכך ש'אמנת המזון' המחייבת את הקייטרינג תבוצע, ונוכל אף לשפר את הקשרים בין ענף הקייטרינג לשרותי המזון לתושבי סעד. נשמח לקבל הצעות מהציבור. בהזדמנות זאת הנהלת המזון שנבחרה לפני שלוש שנים סיימה את תפקידה. השלוחות שנשארו- כלבו, מחלבה וחדר האוכל יהיו כענפי הקהילה הכפופים למנהל הקהילה, ולחשב הקהילה ישי אברהם. זו הזדמנות נוספת להודות לענף המזון והנהלתו, שהשכילו להוביל ענף בקהילה להצלחות, שיצדיקו העברתו כענף עסקי נוסף של סעד. כאן גם המקום להודות לאבי הלפרין שליווה כלכלית את הענף וידע לזהות את הפוטנציאל שיש לענף המזון ולדחוף אותו קדימה להצלחות שהיו טובות לכל הציבור.

דמי הבראה לעובדי הבית : כפי שדיווח בוקי, המזכירות אישרה ליישם את הוספת דמי הבראה לעובדי הבית. בימים אלו אנחנו מטפלים בהתאמת הכללים הנהוגים בחוק לעובדי הבית, ואי"ה בדפי תקציב חודש 07/2013 נוסף את רכיב דמי הבראה לדף התקציב של עובדי הבית. חברים שעבדו מיום השינוי בבית יקבלו תקציב של דמי שישה ימי הבראה, כמובן לפי היקף המשרה. בהזדמנות זאת נזכיר לחברים לנצל את ימי החופשה לצורך התאוררות והתרעננות אישית ומשפחתית. חברים שהגיעו למלוא המכסה של ימי החופש ולא ניצלו אותה, לא מתוספים להם ימי חופש עד שלא ינצלו את הימים הציבורים.

ועדת בריאות : תקופה ארוכה שאנחנו עסוקים בנושא ריכוז ו. בריאות, מאז ששרה פולק ביקשה לסיים את תפקידה ולהתחלף. שרה הציגה בפנינו את מספר המשימות הרבות שיש לעשות לעומת היקף משרה של יום בשבוע שהוקצה לתפקיד. התרשמנו מהקידום הרב והמקצועיות שנתנה שרה לנושא הבריאות ועל כך מגיעה לה תודה ויישר כוח. הנושא אף הובא להנהלת הקהילה ביזמתה של שרה. הנהלת הקהילה החליטה להגדיל את היקף המשרה שיוקצה לנושא הבריאות. מאחר ולא נמצא חבר שיוכל לרכז את הועדה בחצי משרה, הוחלט לחלק את תפקידי הועדה בין מספר חברים. בהתאם למודל זה קבלה על עצמה חגית לנדסמן לרכז את הועדה, כאשר שרה פולק תמשיך לטפל בנושא המרפאה. בימים אלו, ביחד עם חגית, אנחנו בונים את הרכב הועדה. הליווי הכספי של ועדת בריאות מטעם הנהלת חשבונות, וכן הקשר עם הביטוח הלאומי יעשה על ידי יונת. הנושא יובא לאישור האסיפה בהקדם.

בני' טינגלר

"אחת נפנו"

לאה אולפן מספרת על צמח

ראינה בעבר: חיי'ה יקות'אל

נולדתי באמסטרדם. הלידה היתה בבית, כך היה נהוג אז. אני זוכרת מהבית הרבה חוויות יסוד- מוזיקה, ארץ- ישראל ויהדות. אלו הדברים העיקריים שספגתי מגיל שנה ועד גיל שש – מהן נבנית גם הלאה. מבחינה דתית החיים אז היו דומים מאד לאלו שלנו. החגים והשבתות היו משמעותיים. כל השבוע אבא היה עובד ומגיע מאוחר. הוא ניגן גם מוזיקה קאמרית. השבתות היו מלאות בתוכן דתי ואבי שיתף את הבנות גם בברכות. ידעתי בע"פ את 'שיר המעלות' שהותאם לכל חג וכן גם 'שלום עליכם'. מבתי הכנסת היו חוזרים בריקודים. אהבתי מאוד ללכת לבית הכנסת בשבת בבוקר ולספוג חוויות מוזיקאליות דתיות. ההורים היו מתקדמים ונתנו לילדים בבית הכנסת תפקידים חשובים. לבנות נתנו לגלול את ספר התורה בימי ההולדת שלהן. זה היה בית- כנסת אורתודוכסי שבימי החול שימש כבית הספר היהודי בו למדתי. רציתי שאבי ילמד אותי לנגן כמו שלימד את אחותי הגדולה לנגן בחליל. אך הוא לא הספיק – כי טען שיש לדחות זאת לגיל שש. בצר לי, גנבתי מאחותי את התווים ולמדתי לנגן בעצמי – עם הבובה שלי. הייתי הולכת איתה לפסנתר ומנגנת איתה.

אמא עבדה בספרייה, והיו לנו שתי עוזרות שהחליפו ביניהן משמרות ואף ישנו איתנו. הבית היה המרכז. בשבתות הלכנו לבקר ידידים קרובים אתם היינו בקשר גם בארץ כמו השופט חיים כהן ז"ל. לסבא וסבתא משני הצדדים שגרו באמסטרדם – היינו מגיעים לעיתים קרובות ובימי ראשון אבי היה לוקח אותנו באופניים ל'הכשרה', שם היו יהודים שברחו מגרמניה וחיכו לעליה ארצה – הוא ניצח שם על מקהלה. היו דיבורים על בריחה, אך פחדו שילדים יפיצו את זה ולכן נזהרו ומצאו מקומות משונים להיפגש בהם. הגרמנים הפציצו ולקחו אנשים למחנות. נהגתי ללכת לבית הספר לבד – אפילו בהפצצות, וכשראיתי שלוקחים אנשים על משאיות לא פחדתי, כי לא ידעתי שזה קשור בי. ביקשו מאחותי שתלווה אותי – אבל היא לא עמדה בזה. מגיל צעיר מאוד הייתי עצמאית. בהולנד היתה תופעה של חטיפות ילדים ללא קשר למלחמה. בדרך לגן ליוותה אותי אשה מבוגרת. אך בכיתה א' הלכתי לבד ואם היו הפצצות בדרך - נכנסתי למקלטים. למזלי ההפצצות היו בעיקר בלילה. גרנו בקומה ראשונה והרבה דיירים הצטופפו אצלנו. כולנו נזהרנו שלא לשבת ליד קירות חיצוניים. כשתפרנו על בגדינו את הטלאי הצהוב היינו גאים בו. שיחקנו מחבואים בין הקצינים הגרמנים שהסתובבו בכל מקום ברחוב ויצאו לפתע מכל בית. אולי בגלל שהיה זה אזור חדש שמעט יהודים גרו בו, הרגשנו בטחון שלא ניפגע. שיחקתי בעיקר עם חברות יהודיות אך הן הלכו ופחתו – כנראה התחבאו, כהכנה לעלייה. ארזנו הכל לקראת העלייה. הביטחון בעלייה היה מוחלט היות והיו לנו התרי עלייה (סרטיפיקטים) לארץ. נאסר עלינו להעלות אורות עם רדת הערב. שכנינו הגויים היו דופקים לנו ומאותתים שנעלה להסתתר בעליית הגג שם חייתי חיי שיגרה ושיחקתי בין הרהיטים הישנים. הוריי שמרו את הפחד לעצמם ולנו נתנו לחיות כרגיל. אולי בזכות היותם אוטודידקטים למדו להסתדר במצב הקיים. חיי השגרה הופרו לפתע ברגע בו ראיתי בדרך חזרה מבית הספר שמעמיסים אנשים. אז חלחל בי הפחד. הרגשתי שזה מתקרב אליי. היו כל הזמן מלשינים. משפחת הגויים שהסתירה אותנו - נלקחה למחנות. שמענו דפיקות בעליית הגג מהחדר הסמוך. פחדנו פחד מוות כי אחותי השתעלה כל הזמן, ולא ידענו איך לעצור את השיעול שלה. אמרו לנו לא להדליק את האור ולא להרים את הראש. עד שבוקר אחד דפקו על הדלת. אבא לא היה בבית – הוא היה בעבודה, והפקלאות היו מוכנות. היה זה יום אביב. הייתי ממש בת שבע ונראה לי שהפסדתי את יום ההולדת שלי.

אמרו לנו לצאת לרחוב שם פגשנו הרבה יהודים. אמא מסרה להם את המפתחות. היא חשבה שזה קשור לעלייה שלנו לארץ.

יצאנו. ומה שאני זוכרת שלא נתנו לי לקחת משהו אישי איתי, וזה מאוד חרה לי. אז כבר הרגשתי מה קורה. הלכנו הרבה ברגל עד לתחנת הרכבת. היה אביב והיה די קריר. בצידי הרחוב עמדו אנשים – ולא ידעתי אם הם שמחים או עצובים. העמיסו אותנו על רכבת רגילה עד למחנה וסטרבורג, שם נפגשנו גם עם אבא. במחנה הזה לא הקפידו והמשפחות היו ביחד. ההורים הלכו לעבוד, ואבי ניגן בתזמורת שארגנו הגרמנים. גם אימי עבדה ואת הילדים לקחו עם מימיות לטייל בחולות. הם לא ידעו מה לעשות איתנו. היינו הולכים הלך ושוב בחולות עד שצמאנו ושתינו מן המימיות. בגלל זה גם אחרי שעליתי לארץ שנאתי חולות. גם שוטרים מהמשטרה ההולנדית שיתפו פעולה בשמירה הקפדנית עלינו. ההולנדים ממושמצים.

למדנו בבית יתומים יהודי. חילקו לתושבי המחנה כרטיסים לפני צבעים – לנו היה סרטיפיקט כחול כי היינו אמורים לעלות לארץ, והיינו חופשיים להסתובב גם בלילה ולא עצרו אותנו.

בצריף שלידינו היו אנשים עם כרטיסים אדומים והם לבשו גם בגדים אדומים – כנראה תפסו אותם כפליטים מגרמניה בהולנד והם לא הסתובבו חופשיים. היו מצעידים אותם והם היו מאוד אמיצים ושרו שעכשיו הם פליטים אבל בסוף המלחמה הם יחזרו לאמסטרדם. ההולנדים מאוד צנועים ולא בררנים באוכל. בזמן המלחמה אכלנו עשבים. לאחר זמן קצר, חליתי בסקרלטינה, ולקחו אותי לבידוד במקום אחר. אני לא זוכרת שום דבר מהחיים שם – למרות שזה היה חצי שנה – ממאי עד לינואר.

מה שנשאר לי מהילדות אז- קשור לסבא. היו לי שני סבים, סבא אחד היה רופא (של העניים) והוא הגיע למחנה לפנינו ונפטר שם מדלקת-ריאות – בגיל 80. ההולנדים נותנים שמות של אנשים שהם עדיין בחיים ואני ואחותי יש לנו שמות של הסבתות שלנו – לאה ועדה.

הסבא השני היה מאוד דתי והוא לימד אותי רש"י ומקרא. הוא גר באותו צריף, והספיק ללמד אותי פסוק אחד – "שמע ישראל" – והסביר לי את המשמעות של זה. כשהייתי חולה ולא היתה אנטיביוטיקה הוא ישב איתי ולימד אותי.

חליתי גם בדיפטריה ושישה שבועות הייתי לבד בלי ההורים. כל יום שלישי שהיו קוראים שמות שלקחו לטרנספורטים, גם מהצריף שלנו, והפחד היה שיקחו גם אותי ללא ההורים.

יצאתי ולא ידעתי אם ההורים נשארו בחיים. הייתי לגמרי לבד, סיטואציה מאוד קשה. אבל תודה לאל – ההורים היו עדיין במחנה.

זו היתה התקופה של המחנה בווסטרבורג. לקראת החורף התהלכה שמועה, שהגרמנים רצו להקים מחנה לדוגמה לאלה שהיו להם סרטיפיקטים לארץ. אז היהודים עלו לרכבת לברגן-בלזן ללא ספקות ובהתלהבות. אבל איך שהגענו למחנה – קיבלו אותנו עם כלבים, צעקות ומכות, והפרידו בין הגברים לנשים.

היו כמה יהודים מיוון ומכל הבלקן שהגיעו קודם והיה להם "ותק", והיה מאוד קשה איתם, שם כבר היו מלחמות מרפקים.

ההורים עבדו מאוד קשה. היינו ביחד – אבל לא ישנו ביחד. הגברים עם הבנים והאמהות עם הבנות. אמא יצאה כל יום לעבודה במפעל לנעליים, והילדות שוטטו כל היום.

בבוקר היה מפקד, בשלג, בקור, ואם חסרו אנשים – קיבלו עונשים, ותמיד כבר הוציאו אנשים שלא חזרו. היה פעם מפקד של אחה"צ ונרדמת. חייל מצא אותי – אבל הוא לא עשה לי כלום. הוא נתן לי לבוא למפקד וסידר אחרת את המספרים. לא ראיתי אותו יותר.

היו הפצצות של בעלות הברית – גם על הצריפים שלנו – כי חשבו שיש שם גזים. היתה הפצצה שאחותי אמרה לי ללכת ליד התנור שעמד במרכז, צעדתי לשם והאשה שצעדה אחרי קיבלה כדור בראש.

כל הזמן קיבלנו לאכול לחם וקולורבי של בהמות – בגלל זה אני לא יכולה להסתכל היום על קולורבי. אני זוכרת את הקאפו-נשים – שהתנהגו כמו חיות טרף.

היו חילופי שבויים והתכוונו להחליף את בעלי הכרטיסים הכחולים בשבויי מלחמה גרמנים והקריאו את השמות של הסבתא והדודה והבת המאומצת שלה, אבל את השמות שלי ושל אמי ואבי ואחותי לא הקריאו. סבתא והדודה והילדה עלו – ואנחנו לא.

ומאותו יום שהחזירו אותנו למחנה, כבר לא היינו בצריף עם אנשים שהכרנו.

למזלנו, הצלב האדום כבר ידע עלינו, וקיבלנו חבילה עם אבקת חלב, וחילקנו לכולם.

סבא שלי מצד אבא נפטר בוסטרבורג, סבא וסבתא שלי מצד אמא וההורים נפטרו בברגן-בלזן.

לקראת סוף המלחמה בחודשים האחרונים לקראת פסח האמריקאים והאנגלים התקרבו למחנה. הגרמנים החליטו להיפטר מאתנו והם לקחו אותנו ברכבת לטריינשטט, ורצו לזרוק אותנו לנהר האלבה. אבל הם כבר היו מעטים והבחורים ברכבת תפסו יוזמה והכינו את כולם לקפוץ בדרך.

קרוב לגבול הצ'כי הרוסים תפסו את הרכבת, תפשו את הגרמנים ושחררו אותנו. הרכבת היתה עם צלב הקרס אז הפציצו אותה בלי הרף, רבים נהרגו ונפצעו וחלק חלו במגיפת הטיפוס.

אנו הנשארים, הגענו לכפר בגבול הצ'כי שנקרא טראייביץ ושם היינו בידי הרוסים בתנאים קשים. התחילו מגעים עם האמריקאים, להעברת היהודים למערב אירופה. הגענו לדרום הולנד עם הצבא האמריקאי ברכבת של הצלב האדום. שם פגשנו את הדוד נפתלי שלקח אותנו לבית היתומים שהקים במסגרת עליית הנוער, כדי לארגן אותנו לעליה לארץ.

הוא עלה איתנו ארצה – בערב פסח באנייה הנקראת "קהירו" ובשביעי של פסח הגענו לחיפה.

משם עברנו לקבוצת יבנה.

ביבנה, הייתי ילדת-חוץ. שם הכרתי את משה, שהגיע עם גרעין עציון. נעשינו חברים. משה התגייס לצבא במסגרת הגרעין, ואני התגייסתי עם גרעין בנות משקים. לאחר הטירונות הדרכנו עולים חדשים שהגיעו מצפון אפריקה. עסקתי בעיקר בעבודה רפואית-סוציאלית.

לאחר השחרור, החלטנו לעבור לקיבוץ סעד, ופה הקמנו את ביתנו. בזכות ההכשרה והנסיון שצברתי בצבא בעבודה עם העולים – עבדתי בסעד בהדרכה מוזיקאלית, בעזרה במרפאה, ובטיפול חולים.

קשה לקצת התחשבות...

אני נוסעת ברחבי הקיבוץ בקלנועית וזהו האמצעי היחידי בעבורי להגיע ממקום למקום בשטח הקיבוץ. ישנו סימון ברור בצורת איקס היכן אסור להעמיד רכבים כמו: במעבר לכיוון הדואר, במעבר מכיוון המוסך לכלבו וכדו'. אולם לצערי רבים מבני המקום/מבקרים/ספקי-שירותים/אוטובוסים, אינם מתחשבים ומעמידים שם את כלי רכבם ובכך גורמים לי עגמת נפש גדולה!

אנא – דאגו שמקרים אלו לא יישנו ואף מנעו מאחרים לנהוג כך.

אשמח להתחשבות

אינס אריאל

מהנצפה באמצע הקייטרינג החדש שלנו

עדין לא מצאנו שם חדש לקייטרינג הכולל גם את המטבח, ונשמח לקבל הצעות לשם יצירתי ומעניין..

בעלון האחרון חלופ עדכן באופן כללי, על התהליכים שאנו עוברים בימים אלו. ובכל זאת חשוב לי לפרט מעט יותר על מקצת מהצעדים וההתנהלות החדשה אותם נעבור יחד.

בסוף חודש יולי נפרדנו ממספר רב של עובדים שליוו אותנו במשך שנים רבות כל פרידה קשה ובמקרה זה אף קשה יותר, בעקבות היחסים החבריים, ותחושת היחד, שנבנתה לאורך שנים.

נפרדנו מכולם בדרך מכובדת, ואנחנו מאחלים לכולם הצלחה בהמשך הדרך.

החל מתחילת חודש אוגוסט, הקייטרינג והמטבח יהיו עסק אחד, והם יהפכו לחברה חדשה, שיחולו בה גם שינויים כדלהלן:

- א. המפעל (המטבח) ייפתח בכל בוקר בשעה 05:00 בתחילת יום העבודה .
- ב. סגירת המפעל תהיה בסיום העבודה בסביבות השעה 16.00 .
- ג. בכוונתנו לסגור בהקדם את כל הכניסות למטבח, כולל המעברים מחדר האוכל.
- ד. אולם אשל ייסגר בקרוב לשימוש הרגיל, ונתחיל במבצע הפיכתו לאולם האריזה, של המפעל החדש.
- ה. כל האירועים שתוכננו באולם 'אשל' לחודש אוגוסט יעברו לחדר אוכל ימין.
- ו. בשבתות שבהן חדר אוכל ימין יהיה תפוס, החברים יסעדו בחדר אוכל שמאל.
- ז. התמונה הגדולה "עץ האשל" מעשה ידיו של הנזי תעבור אי"ה לחדר אוכל ימין.

מטרתה העיקרית של ההתנהלות החדשה היא, למנוע הסתובבות מיותרת במטבח, שדורש הקפדה מירבית על היגיינה וניקיון, וכמו כן הוצאת כלים ממנו.

בשבוע שעבר מצאנו בערב, שני תנורים דולקים עם שני סירי קיטור דולקים ולוהטים.

אני מודה לאלוקים שלא קרה אסון עד היום, לכן החלטנו לסגור את כל אזור המטבח וחדר שטיפה כולל אולם אשל (שגם בו אמור להיות ציוד יקר ערך).

בהמשך הדרך בכוונתנו לבחון פעם נוספת את עלות חדר השטיפה, עלות הקיטור הנדרש ועוד. בקיצור אנחנו מבקשים לבחון את כל מערך האנרגיה הנצרכת להפעלת המטבח וחדר האוכל.

לסכום: אין ספק שכניסתו של יוסי לניהול העסק, מחייבת אותנו לחשיבה קצת שונה שאולי בהתחלטה תהיה קשה לנו, אך בסופו של יום כולנו נהנה מחיסכון והתייעלות במערך העסק, ובהכנסות לשימוש כולנו.

בהצלחה !

אירית כרט

דברי פרידה

שלום ידידי!

חלפו להם שש שנים מאז הגעתי לסעד, בתחילה כמנהל של מחלקה קטנה וישנונית בתוך ענף המזון ובסיומה כמנהל של ארגון גדול, איכותי ומצליח.

בתפקידי בקייטרינג הייתי שותף לשמחתכם, צערכם וכמעט כל ארוע משמעותי שחלקתם איתנו כנותני שירות. תינוקות נולדו, בנים ובנות הגיעו לגיל מצווה ובני ובנות הקיבוץ התחתנו והקימו משפחות.

בתקופה זו היכרתי את זוגתי לחיים, בני בכורי נולד ובניתי את ביתי, אני מאמין שיש קשר עמוק בין הדברים והתקופה בסעד תרמה לי גם במישור האישי שלי ותמיד אזכור אותה כמשמעותית עבורי. עולם העסקים הוא עולם קר ומחושב, ולפעמים אתה עוזב מקום לא בגלל שנכשלת אלא למרות שהצלחת וכל עוד אתה מבין זאת - תצליח.

רציתי להגיד לכם תודה על שנתתם לי להיות ביניכם, רכשתי כאן ידידים וחברים רבים במהלך השנים וחלקם הפכו לחברים לתמיד.

אני רוצה להודות לאירית ואבי שהיו שותפי לאורך כל הדרך והאמינו במטרה שהצבנו.

אני מאחל הצלחה לניהול החדש בראשותם של חלופ ויוסי סוסנה.

תמיד אשמור תודה למקום היקר הזה.

לאבי בירן

למוריה ולדור ברנע - מלף טוב לרלף נישואיכט

לאורן ולאיוילת, להנלי ולרכטי ולכל המשפחה

שתלכו להרבה שמחה ונחת

לחיה נהיר ולמשפחות
מלף טוב לחתונת הנכד
אלון עפ"ל רחל

לשרה רבלין מלף טוב להולדת הנין
נכד לאסר ז"ל ולרותי תבדל"א - רבלין
בן אליאת ולאורן רבלין

לאיליה ולאהרון סורת מלף טוב
להולדת הנכדה
בת אלייה ולחסי סורת

דיווח מקייטנת נכדים

קייטנת נכדים הגיעה לסיומה ורצינו לספר לכם על החוויות המדהימות שעברנו במהלכה. קייטנת נכדים היא מסורת בקיבוץ שהשנה "חגגה" את שנתה העשרים. בקייטנה זו ילדי הקיבוץ, בוגרי כיתה ו', מארחים את הנכדים בני גילם החיים מחוץ לקיבוץ. הקייטנה תורמת לגיבוש חברתי רב, יוצרת חברויות חדשות בין הילדים ונותנת הזדמנות לנכדים להכיר את הקיבוץ לעומק.

ביום הראשון בקייטנה היינו עסוקים בעיקר בפעילויות הכרות וגיבוש. הספקנו אף לצבוע חולצות, לעשות פעילות חוץ אתגרית בחיק הטבע (O.D.T) ופעילות ספורטיבית.

את היום השני פתחנו במשחק "המרוץ לקיבוץ" מושקע במיוחד שהכינו מדריכי הקייטנה והסתיים במשק ילדים. שם בישלנו ביחד ארוחת צהריים, ליטפנו חיות ורכבנו על סוסים. תודה לעמיחי שלומי ונגה דרורי המקסימים על כל העזרה ביום זה. אחר הצהריים התחלקנו לקבוצות והלכנו להתארח אצל סבים וסבתות ולשמוע מהם קצת על הקיבוץ של פעם, על החיים בקיבוץ כיום ועוד. הילדים נהנו וחזרו מלאי סיפורים וחוויות.

ביום שלישי לפנות בוקר נסענו למצפה רמון לצפות בזריחה, וליהנות מסנפלינג ומטיול ג'יפים במכתש. חזרנו בשעות הצהריים המוקדמות עייפים אך מרוצים! אחר הצהריים ילדי סעד הפכו את המועדון לחבר לבית קפה מפנק ואירחו בו את הנכדים. את היום קינחנו בסרט ופופקורן.

ביום רביעי יצאנו לטיול אופניים לבארות יצחק הישנה, שם אכלנו ארוחת בוקר טעימה ונריה לנדאו סיפר מעט על המקום. זו ההזדמנות להודות לשאול אל עמי, שבנו, אור, השתתף בקייטנה, על הצטרפותו לטיול ועל הסיוע הרב. כשחזרנו לקיבוץ אפינו עוגות שוקולד חמות. בערב יצאנו בטרקטור ל'קפה רלי' בשדות לערב פויקה ושירה בלתי נשכח.

ביום חמישי שיחקנו משחק "נכד נגד מאה" בו ניסינו לראות את רמת הידע של הנכדים על הקיבוץ לאחר השבוע האינטנסיבי שעברנו... יש לציין שהנכדים הראו רמת ידע גבוהה ושיתוף הפעולה ומידת ההנאה היו בשמיים! בזמן ארוחת צהריים חילקו הילדים לאנשי הקיבוץ את עוגות השוקולד החמות שהכנו יום קודם בתוספת פלחי אבטיח ופתקי תודה על האירוח בקיבוץ. לאחר מכן עשינו הכנות למסיבת הסיום שאליה הוזמנו ההורים, הסבים והסבתות. במסיבה הציגו הילדים מכישרונותיהם, בהם: שירה, נגינה על ויולה חליל-צד וגיטרה, ציור, יצירת אנימציה ממוחשבת ומופע קסמים. בנוסף, המדריכים הכינו מצגת שהראתה תמונות נבחרות שצולמו במהלך הקייטנה. לאורך כל היום היו דפים עם שמות הילדים וכל אחד יכול היה לכתוב ברכות ודברי פרידה לשאר הילדים.

זה המקום להודות לאנשים הרבים והטובים שהיו שותפים להצלחת הקייטנה! תודה אישית וענקית שלוחה למדריכים המדהימים שעשו לילות כימים (באמת!) כדי שהקייטנה תהיה מעל ומעבר לכל הציפיות: שחף קסלר, נריה לנדאו, רז שהם ויסכה יפרח. תודה על השקעה מרובה, על גישה מיוחדת וחיבור לילדים ועל הרצון שלכם לעשות הכל בצורה הטובה ביותר! בלעדיתכם כלום לא היה קורה! שנזכה לעוד שנים רבות של משפחתיות אישית וקהילתית מבורכת. המשך חופש מהנה ובטוח לכולם.

מרב לוי ופאני לוי